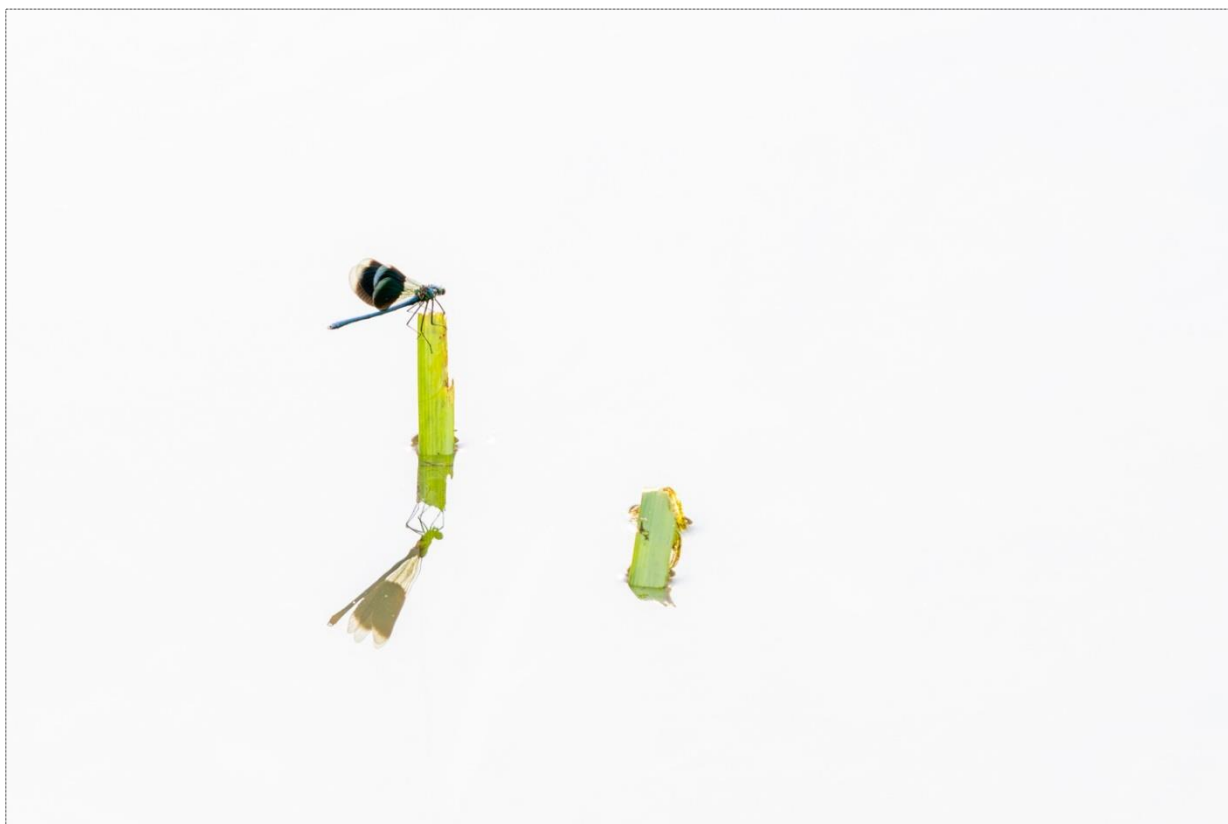

J a a r v e r s l a g 2 0 2 3

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Foto voorpagina: Erik de Wijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Wandelingenwerkgroep	2
Cursuswerkgroep.....	6
Grijs, Groen en Gelukkig	8
Natuurtuin Oranjepolder	11
Vogelwerkgroep	13
Spitsmuizen	19
Torenavalken.....	24
Natuursignalen	30
Fotowerkgroep.....	33
Pluisgroep	37
Insectenwerkgroep.....	38
Werkgroep BromN	42
Werkgroepenoverleg en Algemene Ledenvergadering	43
Website, Ons IVN en Social media	46
Ledenadministratie en contributie.....	51

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Voorwoord

Begin 2023 werd ik gevraagd om later in het jaar voorzitter te worden van het IVN Mark & Donge. Hoewel ik zelf geen lid was, kende ik de vereniging wel omdat ik regelmatig, voor een andere vereniging waarvan ik bestuurslid ben, met het IVN een wandeling in de regio organiseerde.

Er was geen reden om nee te zeggen en ik heb als aankomend bestuurslid het IVN al wat meer leren kennen. Ik zag een IVN dat weer op aan het krabbelen was na corona. Als je een tijd lang niets kunt organiseren, verdwijnt je als vereniging snel uit het collectieve geheugen van de maatschappij. Het is daarom verheugend om te zien dat de wandelingen, al dan niet op verzoek, weer vaak worden georganiseerd en ook weer veel publiek trekken.

Dat geldt ook voor de activiteiten van de natuurtuin in de Oranjepolder. Dat zijn grote prestaties.

Maar dat is voor mij nog niet genoeg. Ik zal er de komende maanden alles aan doen om de werkgroepen beter te leren kennen door mee te doen met hun activiteiten of vergaderingen. Ik hoop zo samen met het hele bestuur een verbindende rol tussen de werkgroepen te kunnen spelen.

Dat brengt me ook bij de uitdagingen die ik voor 2024 zie. Wat betreft het behoud van natuur en milieu staat Nederland er slecht voor. Terwijl de biodiversiteit in Nederland achteruit holt, hebben de kiezers zowel bij de provinciale verkiezingen als bij de landelijke verkiezing massaal gestemd op partijen die het belang van natuurbehoud laag of zelfs niet op prioriteitenlijstje hebben staan. Het gaat niet helpen deze kiezers verwijten te maken. Als je iedere maand niet met je geld uitkomt, of geen huis kunt krijgen, is het niet meer dan logisch dat natuur en milieu niet je eerste aandacht hebben. We zullen als IVN goed moeten nadenken hoe we hiermee om kunnen gaan. Onze educatieve rol kan hier van groot belang zijn. Kunnen we meer burgers, maar ook (lokale) politici op een attractieve en laagdrempelige manier enthousiast maken voor een rijke en toekomstbestendige natuur? Ik zie de discussies hierover met belangstelling tegemoet.

Peter van der Ark
Voorzitter
IVN Mark & Donge

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Wandelingenwerkgroep

In 2023 heeft de Wandelingenwerkgroep (WWG) zijn activiteiten weer volop kunnen uitvoeren met allerlei nieuwe initiatieven. Naast de natuurwandelingen en de wandelingen op verzoek zijn ook een aantal speciale activiteiten uitgevoerd.

Van dit alles en van het verdere wel en wee van de WWG in 2023 geven wij in dit verslag een korte terugblik en we kijken vooruit op het nieuwe jaar.

De gidsen

Eind 2023 staan 52 leden op de ledenlijst van de Wandelingenwerkgroep, waarvan 47 als natuurgids zijn geregistreerd. Een aantal gidsen is vanwege leeftijd en gezondheid minder actief, maar nog steeds lid van de werkgroep. In totaal 38 gidsen zijn in 2023 actief geweest bij het begeleiden van natuurwandelingen.

Voorts zijn een aantal gidsen om verschillende redenen gestopt met hun activiteiten en hebben besloten als gevolg daarvan de WWG te verlaten. Een gids, tevens lid van het kernteam van de WWG, Rob Frieswijk, is helaas overleden.

Het Kernteam

Het Kernteam bestaat eind 2023 uit 7 personen. De coördinator van de WWG is Marcel Stevens.

Het kernteam is uitgebreid met één nieuw lid: Marjo Zodenkamp.

Pogingen om verder nog nieuwe leden te vinden voor het kernteam van binnen of buiten de WWG zijn tot nu toe niet geslaagd.

Gidsen worden meer betrokken bij het organiseren van wandelingen en andere activiteiten, zoals presentaties tijdens de gidsenbijeenkomsten en andere educatieve activiteiten. Voor 2024 zal uitbreiding van het kernteam een punt van aandacht blijven.

Foto: Marjo Zodenkamp

Gidsenbijeenkomsten

In 2023 zijn weer 4 gidsenbijeenkomsten georganiseerd in de Wegwijzer in Breda. Tijdens de bijeenkomsten werden wetenswaardigheden uitgewisseld. Daarnaast was er steeds een presentatie over een speciaal thema.

Achtereenvolgens werd aandacht besteed aan het natuurbeheer van de gemeente Breda (door Raymond van Breemen van de Afdeling Ecologie van de gemeente Breda), aan de activiteiten van Staatsbosbeheer in de Baronie (door Jarno van Bussel, boswachter ecologie van Staatsbosbeheer), aan paddenstoelen (door Jac Gelderblom van de KNNV Breda) en aan groene sprietten (grassen, zeggen en russen) in relatie tot de kwaliteit van de natuur (door Rob Vereijken van de KNNV Tilburg).

Door Joop van Riet, gids binnen de WWG, is een interessante presentatie gegeven over Vlaams Erfgoed in het Belgisch deel van het Markdal.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

De bijeenkomsten voor en door gidsen werden druk bezocht. Gedurende het jaar is de opzet veranderd. Leden van de IVN Dintel- en Marklanden, alsmede leden van Vogelwerkgroep en de deelnemers aan de natuurgidsenopleiding van IVN Mark & Donge worden nu ook uitgenodigd bij de presentaties. Het is de bedoeling om dezelfde opzet in 2024 voort te zetten met in totaal wederom 4 bijeenkomsten.

De gidsenbijeenkomsten en de presentaties zijn ervoor bedoeld om het kennisniveau van de gidsen op peil te houden en te vergroten. Daartoe is in het vroege voorjaar ook een insectencursus voor gidsen gegeven. 15 deelnemers hebben hieraan deelgenomen. Soortgelijke initiatieven zullen in 2024 worden voortgezet.

Foto: Marjo Zodenkamp

Nieuwsbrief WWG

In 2023 is één digitale nieuwsbrief gestuurd naar alle WWG-leden. Nieuwsbrieven bevatten relevante wetenswaardigheden over de werkgroep, werkgroepleden en andere zaken.

Wandelingen

Er zijn twee soorten wandelingen: de natuurwandelingen en de wandelingen op verzoek.

Natuurwandelingen

De natuurwandelingen zijn in 2023 gecontinueerd. Het systeem van voorinschrijven, waar in 2021 mee was begonnen vanwege de coronapandemie, is ook in 2023 gehandhaafd. Er wordt gewerkt met een maximaal aantal inschrijvingen van 15 per gids. Het reserveringssysteem wordt in dezelfde vorm ook in 2024 voortgezet. In totaal zijn 32 wandelingen uitgevoerd; 1 wandeling is vanwege zeer slechte weersomstandigheden geannuleerd. Toppers dit jaar waren de natuurwandelingen bij het Goudbergven in Strijbeek op 26 februari (46 deelnemers), op het Landgoed Oosterheide op 12 maart (50 deelnemers), in de tuin van Toon Thielen op 17 juni (49 deelnemers) en in Boswachterij Dorst (paddenstoelwandeling) op 14 oktober met 50 deelnemers. In totaal waren er dit jaar 725 deelnemers. Vooral in het tweede deel van het jaar vielen de bezoekersaantallen ietwat tegen.

Foto: Carla Nieuwenhuizen

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Wandelingen op verzoek

In 2023 zijn 16 wandelingen op verzoek uitgevoerd. Dit aantal is toegenomen t.o.v. van 2022 (12 wandelingen). De opbrengst bedroeg €1140 (een toename van 70% t.o.v. 2022).

In totaal waren er bij deze wandelingen 247 deelnemers, begeleid door 25 gidsen.

Foto: Marjo Zodenkamp

Naast de wandelingen werd ook aan de organisatie van enkele speciale activiteiten deelgenomen.

De WWG was aanwezig op een Waterweekend in Natuurcentrum Wolfslaar in Breda op 14 mei en tijdens de Bredase Wandelvierdaagse in juli.

Voorts werd op 28 oktober 2023 samen met de Legendejagers de Nacht voor de Nacht georganiseerd in Natuurcentrum Wolfslaar in Breda en met de Stichting Kiemkracht uit Drimmelen in de Binnenpolder bij Terheijden. Dat dit een succes werd, blijkt uit het aantal deelnemers, respectievelijk 100 en 87.

Wandelingen op de website

Bij alle natuurwandelingen werden korte beschrijvingen op de IVN M&D-website geplaatst met informatie over de wandeling, het thema, de datum, het tijdstip en een link naar het inschrijfformulier. Na inschrijving ontvingen de deelnemers een mail met daarin de vertrekplaats met een plattegrondje. Dit systeem heeft uitstekend gefunctioneerd. Veel medewerking werd verleend door de redactie van de IVN M & D website, waarvoor de WWG uiteraard zeer erkentelijk is.

Foto: Lieneke Stein

Publiciteit en PR

Van alle wandelingen zijn er weer persberichten gemaakt en verstuurd naar diverse lokale en regionale dag- en weekbladen.

De boekenleggers die in 2022 waren geïntroduceerd als gift aan deelnemers van natuurwandelingen zijn ook in 2023 uitgereikt. Ze blijken een succes te zijn. Voor de wandelingen op verzoek zijn nu ook flyers gemaakt, die worden verspreid bij bibliotheken, restaurants etc.. Voor 2024 is een actie voorzien om de natuurwandelingen te promoten. Ook is weer aandacht besteed aan het leveren van informatie aan de Facebook- en Instagrampagina's van IVN M&D. Hier zal ook in het volgend jaar mee worden doorgegaan. Een activiteitengroepje binnen de WWG is bezig om materiaal te verzamelen dat getoond kan worden ter promotie van onze wandelingen bij evenementen bijvoorbeeld bij Wolfslaar of Breda wandelt.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Vooruitzichten voor 2024

- ✓ Een volledig jaarprogramma natuurwandelingen is gepland.
- ✓ Enkele wandelingen met een nieuwe vorm zijn gepland zoals een avondwandeling, het voordragen van gedichten gerelateerd aan de natuurlijke omgeving tijdens de wandeling, een zintuigenwandeling, meerdere sporenwandelingen en een wandeling waarbij gebruik gemaakt wordt van een loep om details beter te kunnen bekijken.
- ✓ Het aantal wandelingen op verzoek zal hopelijk nog verder toenemen.
- ✓ Diverse uitjes met de gidsen, al dan niet in samenwerking met het IVN in andere regio's, staan op de planning.
- ✓ Net als in 2023 zal in 2024 4 maal een gidsenbijeenkomst worden georganiseerd.
- ✓ We gaan door met activiteiten om de kennis van natuurgidsen op peil te houden, c.q. te verbreden. O.a. een insecten doe middag in de Oranjepolder, een lezing over wespen en een lezing over zweefvliegen.
- ✓ Het streven was en blijft om alle leden van de WWG meer bij het bedenken en organiseren van zowel interne als externe activiteiten te betrekken.

Foto: Lieneke Stein

Marcel Stevens
Coördinator WWG

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Cursuswerkgroep

Blik op Natuur

Vanwege de start van een Natuurgidsenopleiding hebben we de voor- en najaarscursus 'Blik op Natuur' alleen in gemeenschapshuis 't Klooster te Bavel gegeven.

Voor de zaal in Bavel is het maximale aantal cursisten 25. We hadden een volle bak bij de voorjaarscursus en bij de najaarscursus liep het ook storm. Nadat er zich al 6 mensen op de reservelijst hadden aangemeld hebben we op de website gecommuniceerd dat de cursus vol was. Toen we de mensen vroegen om de cursusbijdrage over te maken regende het afzeggingen. Zo hadden we het nog niet meegemaakt. Uiteindelijk startten we de cursus met maar 21 deelnemers, waarna de 2^e les zich nog een nieuwe cursist aanmeldde, wat de teller op 22 bracht. We hebben toen besloten dat de aanmelders voortaan een aanbetaling moeten doen bij aanmelding.

Publiciteit voor de cursussen blijft een belangrijk aandachtspunt. Via de website, verspreiding van flyers, mond-op-mond reclame, digitale kranten en social media attenderen we mensen op onze cursussen.

De cursussen van 6 bijeenkomsten en 4 excursies zijn plezierig verlopen en we hebben de enthousiaste groepen deelnemers veel kunnen laten genieten en ontdekken van de natuur.

Lopende het jaar werd duidelijk dat we bij het MEK-Oosterhout zaalhuur moesten gaan betalen. Destijds wilde gemeente Oosterhout dat allerlei natuur-en milieuverenigingen daar gratis onderdak konden vinden. Dat we naast de koffie en thee, nu ook een acceptabele huur voor de cursusavonden zouden gaan betalen daar konden we wel ermee akkoord gaan. Maar toen we in september bericht kregen dat we voor opslag van onze kast met spullen ook maandelijks een fors bedrag moesten betalen was de maat voor ons vol. We zijn op zoek gegaan naar een nieuw onderkomen voor de cursussen en hebben dit gevonden in Activiteitencentrum Dommelbergen, aan de Arkendonk 90 in Oosterhout.

Natuurgidsenopleiding

De IVN-Natuurgidsenopleiding (NGO) is 3 april van start gegaan in het Gemeenschapshuis Erasmus te Breda. Het NGO-kernteam, bestaande uit: Sjanneke van den Berg, Margriet Erich, Karin Vennegoer en Dolfje Begeer (coördinator) kon welgeteld 30 cursisten begroeten en na de eerste lessen zijn er nog 3 cursisten bij gekomen.

In de loop van het jaar zijn er ook weer 3 mensen afgevallen, zodat we nu nog 30 cursisten over hebben. Het is een zeer leuke en enthousiaste groep cursisten. De groep gaat op de zaterdagse mentorochtenden in 4 groepen, onder begeleiding van twee (of meer) mentoren, op excursie in de verschillende natuurgebieden.

Veel cursisten lopen al stage bij de verschillende werkgroepen en raken al goed ingeburgerd in onze vereniging. Ze zijn ook volop bezig met allerlei opdrachten en wandelstages. We hopen hen eind november 2024 het IVN-Natuurgidsendiploma te kunnen overhandigen.

natuurgidsenopleiding
ivn natuur
educatie
Mark & Donge
actief sinds 1970

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

De goedkeuring van het IVN-cursushuis liet even op zich wachten, maar kwam gelukkig kort na de start alsnog. We kregen de cursuscoach Gerrit de Jong toegewezen. Gerrit is er op een lesavond geweest en hij was erg tevreden en vond het een leuke avond. Mochten we vragen of problemen hebben met de cursus dan is hij de aangewezen persoon om te benaderen. Het e-mailadres van het NGO-kernteam is ngo@ivn-markendonge.nl

Cursusteam

Ons cursusteam is dit jaar onveranderd gebleven en bestaat uit het kernteam: Dolfje Begeer, Sjanneke van den Berg, Emmy Blok, Anneke Hamers en Karin Vennegoer (coördinator) en daarnaast de overige leden: Ward van Breukelen, Cecilia Cools, Margriet Erich, Melang Haarbrink, Fons Hoebink, Sylvia van den Ing, Richard Jansink, Ad van de Laar, Amanda van Schöll, Melanie Srodzinski, Anja Thielen en Mari Verkade. Met Gerard Sand, die tevens lid is van het Algemeen Bestuur van IVN M&D, brengt dat ons cursusteam in totaal op 18 leden. Het e-mailadres van de cursuswerkgroep is cursussen@ivn-markendonge.nl Het kernteam vergadert eens in de 4-6 weken en zorgt voor de organisatie van de cursussen, de CWG-financiën en houdt het cursusteam draaiende.

Gerard Sand verzorgt de administratie voor de cursussen “Blik op Natuur”.

Sociale Zaken en Scholing

Om de teamspirit op peil te houden organiseren we twee keer per jaar een teambijeenkomst waarin gezellig samenzijn het hoofddoel is, naast ondersteuning en scholing. Het winteruitje naar het Nationaal Vlasserij- en Suikermuseum heeft 26 november 2022 al plaatsgevonden, zodat we dit jaar alleen het cursusteametentje op 26 augustus hadden bij Dolfje Begeer in Ulvenhout.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Grijs, Groen en Gelukkig

2023 was een heel actief jaar voor GGG. Nog niet eerder deden we zoveel Natuurkoffer-bijeenkomsten. En dat met een stabiele werkgroep van 14 leden, niemand weg, niemand erbij. Corona speelde nauwelijks nog een rol.

Teambuilding

De werkgroep hield twee goed bezochte teambuildingsbijeenkomsten. In april kregen we uit eigen kring een demonstratie van werkvormen uit de gehandicaptenzorg en hadden we een lekkere lunch samen. In november liet iedereen zien met welke mooie materialen uit eigen bronnen hij of zij had gewerkt en sloten we af met een gezellige wandeling.

Stagiaires

Op de werkgroepenmarkt van de lopende natuurgidsencursus hadden zich 4 stagiaires gemeld. Drie van hen hebben hun stage afgerond, de 4^e doet de stage in 2024. Een van hen is m.i.v. 2024 al lid geworden van de werkgroep.

Deelnemers

We deden de Natuurkoffers in dezelfde 6 instellingen als eerdere jaren. In 4 van de 6 komen we 1x per seizoen, bij een andere 1x per maand en bij nog een rouleren we langs de verschillende huiskamers en dagopvang, in totaal **43x**. Vorige jaren varieerde dat van 14 tot 35x, met een duidelijke dip in coronatijd. Er circuleren 2 koffers met materialen onder de begeleiders, met per seizoen een andere inhoud.

Ouderen, deels met dementie, en cliënten met niet aangeboren hersenletsel namen in totaal

435 x deel aan de bijeenkomsten. Het aantal deelnemers varieerde van 3 tot 15 per keer, een gemiddelde van 10. Met maar 3 deelnemers zijn we niet blij. Dat betekent dat ze ondanks de afspraken, niet op onze

komst hebben gerekend. We stellen een minimum van 4, maar als die 3 er zitten, is het moeilijk om weg te gaan.

Verslaglegging

Van elke bijeenkomst wordt een verslagje gemaakt. Dit sturen we als feedback op naar de contactpersoon van de instelling. Soms is het nodig daarin te wijzen op gemaakte en niet nagekomen afspraken zoals de aanwezigheid van een vrijwilliger of werknemer van de

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

instelling. Maar meestal is er veel positiefs te melden. De deelnemers genieten en doen naar vermogen mee.

De IVN-begeleiders bedenken ook elke keer weer een of meer nieuwe activiteiten, spelletjes, liedjes etc. Dit jaar zagen we bijvoorbeeld als afsluitende crea-activiteit langskomen: vogelnestje maken met vogeltje van klei, egeltjes maken van klei en zonnebloempitten, kartonnen vlinders met elastiekjes erom versieren met bloemen en takjes, boeketje maken, takkenkrans maken en een schilderij van schelpjes en bloemetjes.

Inspiratiedocument en delen ervaringen

In 2023 is een het overzicht van alle gebruikte materialen en werkvormen van 2022 aangevuld op basis van de verslagen t/m 2022. Dit is gedeeld met de werkgroepleden, maar ook met IVN Brabant.

Er is een uitwisseling geweest met de werkgroep GGG van IVN Tilburg. Ook zij hebben dit inspiratiedocument ontvangen. Plan is om het met de verslagen van 2024 verder aan te vullen.

Groentips

De maandelijkse Groentips, per keer 4-6 suggesties voor een simpele natuuractiviteit met cliënten, werden trouw naar de betrokken instellingen gemaild en positief ontvangen.

Website

Alle verslagen, roosters, ledenlijst van de werkgroep, contactgegevens van de instellingen, inspiratiedocument en nog meer werden door de coördinator actueel gehouden op het besloten GGG deel van de website van IVN Mark & Donge.

Afbouw

Het uitlenen van natuurspellen, begonnen in coronatijd, is in de loop van het jaar afgebouwd. De belangstelling bleek af te nemen. Er is nog 8 x een spel uitgeleend. De materialen zullen in de natuurkoffers worden geïntegreerd of opgeruimd.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Plannen om dit jaar ook 1 of 2 mantelzorgbijeenkomsten te verzorgen zijn niet gelukt. Er was al genoeg werk aan de winkel.

Kernteam

Het kernteam van GGG bestond dit jaar maar uit 2 personen, van wie één het leeuwendeel van de organisatie voor haar rekening nam. Overleg ging veelal ad hoc per telefoon of mail.

We hebben behoefte aan een of meer actieve en/of creatieve extra leden, temeer daar de huidige coördinator eind 2024 zich na 8 jaar als coördinator terug wil trekken.

*Het Kernteam GGG,
Marry Verkleij en Ine de Munk,*

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Natuurtuin Oranjepolder

De Tuin van binnen

Van oudsher zijn we elke tweede zaterdagochtend, de tuin en elkaar aan het onderhouden, maar ook de donderdagochtend of –middag is een gewoonte geworden van groen doen en groen kletsen.

Omdat “alles stroomt” verandert de groep maar blijft ook veel hetzelfde. Zo is fotograaf en vlinderteller Huig Slob ons ontvallen, maar nieuwe leden zoeken hun plekje en zo doet ieder zijn deel. Wat blijft is het enthousiasme om het groene verhaal uit te dragen. *Panta rhei*

7 knotsen van wilgen verdwenen in een nieuw houthok, een oude steiger werd een nieuwe steiger, uilenballen zijn ontleedt tot kerkmuizenbotjes, zwammen bewonderd, bijen- en wespenorchissen bestudeerd en verbazing over het waterpeil in de poelen.

Mededelingenblad “de Oranjetip” beleefde een interne herintroductie per email.

de Oranjetip Verslag van IVN-natuurtuin Oranjepolder

Dit jaar volgden 6 cursisten veilig motorzagen, bosmaaien en veldhulpverlening.

De bosmaaiercursus heeft Brabants Landschap vanuit het domein plaats laten vinden.

Alle fossiele machinerie loopt weer als een zonnetje.

Maar scherp handgereedschap geeft toch ook heel veel voldoening.

De vleermuiskelder blijft ons bezig houden: binnen en buiten een complete update.

De Tuin naar buiten

De tuinendriehoek, **volkstuinten – voedseltuin – natuurtuin**, had regelmatig overleg met de wijkmakelaar en de Gemeente Oosterhout.

Deze laatste heeft met een duurzaamheidssubsidie mogelijk gemaakt met leverancier Pebble een off-grid zonnestroom systeem aan te leggen. Uitvoering zal in 2024 plaatsvinden.

Bezoekers van de natuurtuin

En dan nu waar het eigenlijk om gaat: onze bezoekers op een diverse manier de natuur te laten beleven.

Tijdens NL-Doet in maart en de Landelijke Natuurwerkdag in november kwam een stel handjes ons helpen knotten, snoeien en ruimen.

Op 22 zomerzondagmiddagen van mei t/m september wisten ruim 200 bezoekers ons te vinden.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

350 leerlingen van basisscholen volgden een programma met leerkrachten en ouders; de zomerkaravaan kwam 6 keer een ochtend met elk 15 kinderen. Ook de slootjesdag werd aardig bezocht.

De lezing tijdens de nachtvlinderavond gaf een vol bezet domein; de elektriciteit zal volgend jaar geen problemen meer geven.

Uit eigen gelederen kwamen de Natuurgidsen in spe een ochtend, 6 keer kwamen spitsmuizen op bezoek en een keer een paard, van de kunstenaarsgroep De Werkplaats. Ze maakten een aantal organische kunstwerken met een vergankelijk karakter.

Uit de Biesboschregio kwamen de “spoorzoekers”-kinderen vogelnestkasten en kerststukjes maken.

Weidevogelbeschermers vonden in het domein een vergaderruimte met ijsvogeluitzicht.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Vogelwerkgroep

De werkgroep telt inmiddels 29 leden, waarvan 5 leden zich in dit jaar hebben aangesloten. De basiscursus in het voorjaar was een groot succes. Nieuw was de VIP-bijdrage (Vogel Infotainment Programma) aansluitend aan elk van de vier vergaderingen. De doelstelling educatie (= kennis vergroten over vogels) hebben we dit jaar duidelijk behaald. Alle geplande activiteiten zijn uitgevoerd. Na de coronajaren bleek het weer gezamenlijk kijken en luisteren naar vogels nog altijd te leiden tot mooie momenten en prachtige plaatjes.

Lees hieronder de resultaten bij de diverse activiteiten.

Vogels observeren/monitoren: Landgoed oosterheide 2023

In landgoed Oosterheide tellen we alweer bijna 30 jaar maandelijks de vogelsoorten. Ook in 2023 hebben we op de eerste zaterdagochtend van elke maand de vogels in dit gebied geïnterviewd.

We houden daarbij altijd dezelfde route aan. Ook in 2023 was er weer veel belangstelling voor deze wandeling. Niet alleen van onze eigen vogelwerkgroep leden, maar ook van meerdere algemene IVN-ers, die dan met veel plezier met ons mee vogelen. We waren gemiddeld met 7 personen, waardoor we ons vaak in twee groepen hebben opgesplitst.

Grote Gele Kwikstaart

Middelste Bonte Specht

Foto's: Mariëtta Peters

In totaal telden we dit jaar 59 soorten (in 2022 - ook 59 soorten). Naast de meer algemene vogels, zagen we de Appelvink, Boompieper, Goudvink, Middelste Bonte Specht, Raaf en Zwarte Roodstaart. Bijzonder blijft de grote gele kwikstaart die elk jaar bij de manege overwintert. Al met al, het was weer genieten en leerzaam om met elkaar in dit gebied te vogelen.

Vogels observeren/monitoren: Boswachterij Dorst 2023

In 2018 is de IVN vogelwerkgroep begonnen met het inventariseren van vogels in Boswachterij Dorst. Dit doen we op elke derde zaterdag van de maand. Maurice en/of Marlies zijn steeds aanwezig geweest om de groep te begeleiden. We lopen een vaste route

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

van ongeveer 5 km in 3 uur. Ieder lid van IVN is welkom om mee te lopen en ons enthousiasme voor de natuur op deze mooie plek aan de hand van de aanwezige vogels te delen. Daarom staan de data en de vertrektijden ook vermeld op de website (<https://www.ivn.nl/afdeling/mark-donge/werkgroepen/vogelwerkgroep>).

We vertrekken altijd vanaf parkeerterrein bij restaurant Beum, Wethouder van Dijklaan 19, 4849 PG Dorst.

Het gebied is sinds een paar jaar afgesloten voor fietsers en honden. Dit heeft een aanmerkelijke verandering teweeg gebracht. Dat was nodig voor de rust in de natuur. Het leek vaak meer op een pretpark met alle drukte van dien. Er lopen sindsdien ook een aantal Galloway-runderen die de vegetatie in toom moeten houden.

Roodborst
Foto: Rimco Maas

We hebben in 2023 in totaal 75 vogelsoorten kunnen noteren. Veel bosvogels, zomer en wintergasten, nieuwe soorten zoals Raaf en een Beflijster. We passeren een aantal vennen met daarin en rondom stevast diverse watervogels.

Alle waargenomen vogels worden via waarneming.nl gedeeld met anderen, maar ook in een eigen Excel lijst van de IVN vogelwerkgroep bijgehouden. Op die manier is er een langjarig overzicht van onze waarnemingen. De Excel lijst is via ons.ivn.nl voor leden te raadplegen.

Excursies Vogelwerkgroep 2023

Ook voor 2023 heeft het excursieteam een gevarieerd programma opgesteld. Zoals ieder jaar hadden we onze jaarlijkse Vroege Vogelwandeling in Boswachterij Dorst. De volgende gebieden hebben we dit jaar bezocht: Ventjagersplaten/Oude Tonge/Battenoord, Bleeke Heide/Strijbeekse Heide, 't Merkske, De Zouweboezem, De Brabantse Biesbosch.

Bij sommige excursies hebben leden van de Vogelwerkgroep gefungeerd als gids.

Ieder gebied heeft zijn eigen diversiteit aan vogels en natuurlijke habitat, daardoor ook weer verrassend en leerzaam. De deelname was divers.

Een bijzondere excursie dit jaar was op 30 september de landelijke Euro Birdwatch. Duizenden vogelaars in heel

Eidereend
Foto: Peterina Jansen

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Europa tellen de trekvogels die zuidwaarts vliegen, het gaat hierbij om miljoenen vogels, een spectaculair fenomeen. In ons land zijn het vooral (vele honderden) vrijwilligers die tijdens de Euro Birdwatch - in het hele land - trekvogels tellen op meer dan 150 telposten. Deze telposten worden bemand door zowel vogelwerkgroepen als speciale vrijwillige telgroepen die in voor- en najaar vele uren maken om de voorbijtrekkende vogels te tellen. Hans Diepstraten fungeerde bij ons als gids.

Vogelcursus 2023

Afgelopen jaar hebben we weer een succesvolle vogelcursus gedraaid.

Er waren 30 aanmeldingen en gemiddeld waren er zo'n 27 mensen aanwezig.

Het presentaties hebben we deze keer wat interactiever gemaakt, om zo de mensen wat meer direct te betrekken en na te laten denken. Het kwam de cursus, wat ons betreft, wel ten goede.

Tijdens de excursies hebben we ook geprobeerd om de mensen wat beter te betrekken.

Aan het einde waren we tijdens voorgaande cursussen gestopt met de carrousel, waar de mensen steeds naar een andere presentatie gingen, van steeds een kwartier.

Nu hebben we aan het einde een quiz ingelast. De groep werd in 6 groepen verdeeld die tegen elkaar streden. Het waren allemaal onderwerpen die tijdens de cursus ook aan bod waren gekomen. En het ging er best fanatiek aan toe.

Voor de winnende groep was er aan het einde een klein presentje.

De cursisten waren enthousiast over de cursus. Bij de tellingen en als lid van onze vogelwerkgroep hebben we ook weer enkele mensen mogen verwelkomen.

De cursus van 2024 zit ook al weer vol en er is een kleine wachtlijst voor 2025.

Uilenbescherming 2023

Steenuilen: 2023 was gelukkig helemaal niet zo'n verkeerd uilenjaar.

Er is op maar liefst 7 van de 11 locaties gebroed wat tot dusver het beste resultaat ooit is.

Alleen is het op 3 van deze locaties uiteindelijk toch niet goed afgelopen.

In 1 kast troffen we naast 5 niet uitgebroede eieren 1 dood jonkie aan van een goede dag oud. De eieren zelf waren al koud, dus lastig aan te geven wat daar was misgegaan.

Ook op 2 andere locaties troffen we niet uitgebroede eieren aan (bij beide 5 stuks) maar werd er nog wel gebroed door het vrouwtje.

Volgens de "normale steenuilen kalender" is dat begin juni niet meer de bedoeling, maar gezien alles om ons heen rap aan het veranderen is, weet je het maar nooit natuurlijk.

Maar helaas, toen ik na 3 weken bij de kasten terugkwam waren eieren niet uitgebroed en koud. We hoorden later dat dit bij meer uilengroepen voorkwam. Naar de reden wordt nog geregist, want gezien de best grote legsels zal er in ieders geval tijdens de legperiode genoeg voedsel zijn geweest.

Op de andere locaties waar eieren zijn gelegd is het gelukkig wel goed afgelopen en zijn er totaal toch 11 jonge uiltjes uitgevlogen.

Leuk te vermelden is ook nog dat we zelfs weer jonge uiltjes aantreffen op een locatie waar dat alweer jaren geleden was! Dit geeft voor ons aan dat zeker de steenuil een heel vitaal

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

beestje is wat zich tot nu toe goed aan weet te passen aan de omstandigheden. En als wij daarnaast zorgen voor voldoende nestgelegenheid lijkt het er allemaal best goed uit te zien!

Kerkuilen: Bij de kerkuilen was het ook een prima jaar. Op de locatie waar afgelopen jaar een holenduif had gebroed troffen we 3 op uitvliegen staande jonge uilen aan! Op de andere locatie waar we eigenlijk altijd jonkies in de daar geplaatste uilenkast tegenkomen was de kast helaas leeg. Er zaten wel 2 volwassen uilen in de schuur en we vermoeden gezien het gedrag dat er wel gebroed is maar dan onder het dakbeschot. Op de derde kerkuilenlocatie is geen activiteit meer.

Punt Transect Telling Sovon (PTT) 2023

Jaarlijks vindt deze telling plaats in de periode van 15 december tot 1 januari in het gebied de Noordwaard in de Brabantse Biesbosch.

Wij zijn hiermee gestart in 2015.

Door het hoge water waren in deze periode de wegen afgesloten en daardoor de telpunten niet bereikbaar. In overleg met Sovon konden we de telling toch nog doen op 5 januari 2024, met drie teams hebben we twintig punten geteld.

De weersomstandigheden waren niet optimaal, regen en wind, waardoor veel vogels de luwte zochten en voor ons niet zichtbaar waren. De score was dan ook aanzienlijk lager dan andere jaren.

*Nonnetje man/vrouw
Foto: Carla Kruithof*

Huiszwaluwtelling in Teteringen 2023

Dit jaar hebben drie vogelaars op 14 juli weer de Huiszwaluwnesten in Teteringen geïnterviewd. We telden in totaal **35 nesten**, drie nesten meer dan vorig jaar. Dit is voor het eerst sinds jaren weer een kleine toename!

Huiszwaluwen

Foto's: Mariëtta Peters

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Bij de boerderij aan de Zwarte Dijk troffen we - na 5 jaar afwezigheid –weer een volledig door de Huiszwaluwen nieuw gebouwd nest aan! Hopelijk is dit een ‘opsteker’ voor de huiszwaluwtil bij de Waterakkers (daar dichtbij), want deze til was ook dit jaar weer onbewoond. Met de West Brabantse Vogelwerkgroep hebben we contact gehad over begroeiing en onderhoud van deze huiszwaluwtil.

Over ons IVN-shirt droegen we voor het eerst een groen hesje van Sovon met de tekst ‘ik tel vogels voor onderzoek’.

Golfbaantelling 2023

Op 22 april zijn wij, Bart en Gerard, met 4 mensen van de OGC (Oosterhoutse Golfclub) de vogelsoorten gaan tellen.

We zijn om 6.00 uur gestart, het was fris maar droog.

Alle banen hebben we belopen, ook door het bos gedeelte in de pas aangelegde banen aan de andere zijde van de Lange Dreef.

Wat opviel was dat er relatief veel bonte vliegenvangers zaten, we hebben acht koppeltjes geteld.

Ook waren er veel spreeuwen, wat gunstig is voor de greens. We hebben een paar jaar geleden het advies gegeven om veel spreeuwenkasten op te hangen. Deze pikken met hun dunne lange snavels de emelten uit de bodem zonder het gras kapot te maken. Dit in tegenstelling tot de kauwen, die we nu bijna geen gezien hebben.

Om ± 9.00 uur waren we weer bij de ingang terug en hebben we nog koffie gedronken.

In totaal hebben we 39 soorten geteld.

Vogel Infotainment Programma (VIP) 2023

Tijdens de driemaandelijke vogelwerkgroep bijeenkomsten worden de zogenaamde VIP activiteit georganiseerd (Vogel Infotainment Programma). Dit houdt in dat na een inhoudelijk vergadering de aanwezige leden worden getraakteerd op actuele kennisdeling. Dit kan zijn in de vorm van een interactieve avond of presentatie. We doen dit om aan de doelstelling van natuureducatie te voldoen. Nieuw dit jaar was de aanwezigheid van IVN natuurgidsen die mochten aanschuiven tijdens de presentaties.

Begin 2023 zijn we van start gegaan met een presentatie over vogelgeluiden en bijkomende ezelsbruggetjes. Tevens werd er een korte toelichting gegeven over de ecologische vindplaatsen van de vogels.

In april is er een presentatie verzorgd door quizmaster Maurice met als thema “Herkennen van vrouwtjes- en jonge vogels”. De quiz-puzzel ‘koppel vrouwtje en jonkies en benoem de soort’ werd door enthousiaste tweetallen gespeeld. Niemand kwam tot de juiste oplossing! Vanwege tijdgebrek kwam het volgende deel helaas in gedrag.

Het tweede deel voor herkenning van vrouwtjes vogels werd in juli voortgezet. Handige kenmerken en verschillen tussen diverse soorten (grondel- en duikeenden) werden visueel toegelicht. Door middel van een flap-over werd e.e.a. op boeiende wijze duidelijk.

In oktober werd een presentatie verzorgd over de toonhoogte van vogelzang en de roep van de diverse vogels. Het doel was om de vogelaar bewust te maken van de diverse soorten

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

zingen en om (voor sommige leden) het afnemende vermogen van het menselijk gehoor onder de loep te nemen. Educatief dus!

Irma van der Laan
Coördinator Vogelwerkgroep

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Spitsmuizen

In januari zijn we begonnen met 18 bosspitsmuizen en 19 veldspitsmuizen. In de loop van het jaar hebben we afscheid genomen van 18 kinderen.

We hebben na de zomer de spitsmuizen aangemeld bij de website van Sport & Cultuur Breda. Dat blijkt een goede bron te zijn. Zo zijn veel nieuwe aanmeldingen binnen gekomen. Het jaar hebben we dan ook afgesloten met 18 bosspitsmuizen en 9 veldspitsmuizen.

De tijden op de woensdagmiddagen zijn voor de bosspitsmuizen van 14.45 tot 16.45 uur. Dit is nodig omdat veel kinderen van de vrije school komen en die school met een continuurooster startte. De tijden voor de veldspitsmuizen zijn van 14.00 tot 16.00 uur.

Aantal middagen: 10 voor iedere groep, dus 20 middagen in totaal.
7x bij locatie IJsvermaak, 3x in de Oranjepolder.

Leiding

Dit jaar is de leiding van 5 gidsen hetzelfde gebleven.

Bosspitsmuizen: Gerard van Opstal, Mirella van Zuidgeest, Els Kroese. Mirella volgt momenteel de opleiding tot IVN-gids.

Veldspitsmuizen: Margot Vervoort, Gerard van Opstal, Irene Berkhout.

Vanaf de zomer lopen 5 gidsen in opleiding stage bij de spitsmuizen.

Dat doen ze ieder twee middagen. Op de tweede middag bereiden ze een (deel)activiteit voor en doen het dan ook op de middag.

Extra taken

Gerard: Penningmeester. Wij declareren onze onkosten bij Gerard en hij stuurt het door naar het bestuur. Is contactpersoon naar ijsvermaak. Hij heeft een beamer in beheer (samen met de vogelwerkgroep/cursus). Is medebeheerder van de groep Spitsmuizen op de IVN Mark&Donge website.

Margot: Verzorgt de ledenadministratie van de spitsmuizen. Is contactpersoon naar Ronald Bloemen, IVN bestuur ledenadministratie. Is contactpersoon naar ouders/kinderen. Is medebeheerder van de groep Spitsmuizen op de IVN Mark&Donge website. Ze zet de foto's die gemaakt worden tijdens activiteiten op de website <https://ons.ivn.nl/groep-menu/spitsmuizen-mark-donge/foto-s-bosspsitsmuizen>

Irene: Zorgt voor de voorraad limonadesiroop en koekjes.

Els: Contactpersoon naar het bestuur. Neemt deel aan de WGO's. Verzorgt het jaarverslag. Verzorgt de verslagen van ons overleg.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Programma

Januari

IJsvermaak: Werken met de microscoop

De kinderen raakten verwonderd en enthousiast door het zien van een spinnetje, mos en een vlieg door de microscoop. Daarna gingen ze naar buiten om bladeren, aarde en ook stenen te zoeken en te bekijken onder de microscoop. Een nieuwe fascinerende wereld.

Februari

Oranjepolder: Wilgenknotten

Met zaag en grote takkenschaar zijn alle kinderen fanatiek bezig. Je hoort ze dan niet over kou of nattigheid. Met de lange takken maken we een tipi en een scherm erom heen. En spelen in de natuurtuin zelf is ook erg favoriet bij de kinderen.

Maart

IJsvermaak: De mol

Leren over de mol, voelen van zijn vachtje, hoe anders dat voelt dan het aaien van een kat. En dan naar buiten om de mollengangen bloot te leggen. Ze vonden het super leuk.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

April

Oranjepolder: Dierensporen

We hebben in dozen allerlei dierensporen verzameld, van bladgallen, aangevreten dennenkegels, bladeren met mineerders, poep, aangevreten noten en takken. In groepjes pakte de kinderen een doos om die te bekijken en te bedenken van welk dier dat spoor kon zijn. We lieten een filmpje over de luister en zijn smidse zien. Daarna gingen ze de natuurtuin in om in de tuin de sporen te vinden (die we hebben uitgezet). Weer een leuke en bijzondere middag.

Mei

Oranjepolder: Slakken

Slakken van dichtbij bekijken, slakken zoeken. Ze waren weer intensief bezig.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Juni

Excursie naar de Vogelopvang in Zundert

Met z'n allen een rondleiding krijgen op de Vogelopvang. Bijzonder hoeveel dieren worden opgevangen, zelfs veel egels. De roofvogels en de uilen konden goed bekeken worden.

September

Bomenpaspoort bij IJssvermaak

Hoe kan je de hoogte van een boom opmeten? Hoe dik is de boom? Hoeveel verschillende bladeren kan je vinden? Ze hebben het allemaal uitgezocht.

Oktober

Paddenstoelen excursie in de bossen van Dorst.

Je naam schrijven met de inkt van de inktzwam! Wie heeft dat wel eens gedaan? De spitsmuizen!! Plaatjes of buisjes? Ze hebben het uitgezocht. Boomstammen werden omgekeerd en zo zelfs salamanders gevonden. Leuk om de kinderen zo enthousiast te zien.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

November

In de werkplaats van Johan: egelhuizen timmeren. Behoeft geen nadere toelichting 😊

December

Ijsvermaak: kerstboom knutselen van natuurmaterialen.

We zijn eerst het bos in gegaan om takken en versiersels te vinden om daarmee een kerstboom te knutselen en te versieren. Pinda's en vetbolletjes er aan en de vogels in de tuinen van de kinderen konden er weer blij mee zijn.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Torenvalken

De Torenvalken, zo wordt de jongerengroep genoemd van IVN Mark & Donge. Doel is om jongeren tussen de 11 en 18 jaar mee te nemen de natuur in. De praktijk leert echter dat als de jongeren de 18 jarige leeftijd hebben bereikt ze toch graag mee op stap blijven gaan als studie en/of werk dat toelaat.

De leiding bestaat uit Lieuwe Kampen, Sebastiaan Meeuwssen, Iris van der Vlerk en Arjane Kerkhoven die meedenkt vanuit Finland over te organiseren activiteiten en mee op stap gaat als ze in Nederland is. De Torenvalken hebben geen vast onderkomen. De

activiteiten vinden doorgaans plaats in een ruim gebied tussen Breda en Oosterhout. Soms zijn dat wandel of fietstochten, vaak helpen ze mee op het terrein van een school, particulier of landschap.

Januari

Bouwen van een ooievaarsnest op locatie van Boomaars tuinen.

Nick, één van de deelnemers heeft gevraagd om hulp bij het bouwen van een ooievaarsnest. Zelf had hij een mooi frame als basis. Van tevoren zijn er wilgentakken verzameld omdat jonge wilgentenen zeer buigzaam zijn.

Februari

Een amfibieënbank bouwen op de tuin van Jona Blom. Het wordt een bank van steen waarop je kunt zitten maar die tegelijkertijd dienst doet als schuilplek voor amfibieën zoals salamanders, kikkers en padden maar ook pissebedden en insecten kunnen er goed in wegkruipen. Evenals hagedissen of andere reptielen.

Maart

Wandeling Laarzenpad in Etten-Leur.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Het bordje laarzenpad werd gemist en zo werd er een andere route gevolgd. Onderweg werd een ree gespot, dat blijft altijd bijzonder. Verder werden er een grote zilverreiger en een kramsvogel gezien, naast de meer algemene soorten als merel, koolmees etc.

Het weer was niet geweldig, terug bij het beginpunt werd er nog een stuk gelopen van het 'echte laarzenpad'.

April

Bezoek aan Natuurgebied de Berk werd een echte uitdaging. Heel nat, bijna onbegaanbaar. Er werden boomstammen gezocht om de diepe plas te overbruggen.

De Torenvalken deinzen niet terug voor een uitdaging, plas na plas moest worden overgestoken, er waren geen boomstammen meer voorradig.

Uiteindelijk werd er toch voor een andere route gekozen.

De paashaas was al vóór hen in het gebied geweest en zo vonden de Torenvalken nog wat chocolade eitjes op hun pad.

Mei

Bezoek aan natuurcamping de Duiventoren, waar de Torenvalken met de campingkinderen op zoek gingen naar waterdiertjes in de grote speelvijver. De campingeigenaren Maud en Guus, geen onbekenden voor IVN en met name de Torenvalken, trakteerden de aanwezige kinderen en jongeren op drinken en wat lekkers.

Verrassend wat er allemaal tevoorschijn kwam uit het water. Het leverde foto's op van enthousiaste kinderen. Helaas vanwege privacy niet voor publicatie geschikt.

De vondsten: Kikkervisjes: veel (75 of meer), Hafte larve: 12, Bootsmannetjes 7, Waterwants: 2, Bloedzuigers 22, Waterschorpioen: 1, Kokerjuffers: 12, Libellenlarven: 19, Staafwants: 1, Eenden bloedzuiger: 1, Geelgerande watertor: 1

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Juni

Locatie: natuurtuin Wolfslaar. Dit keer een avondactiviteit. Vleermuizen horen en zien. Volwassenen horen vleermuizen normaal gesproken niet, tenzij je een batdetector bij je hebt. Chiel Simons is onze gids en heeft een batdetector bij zich.

Op het parkeerterrein wordt eerst uitleg gegeven over de soorten vleermuizen die er mogelijk rondvliegen, hoe het geluid klinkt en de gedragingen van vleermuizen.

In het eerste bospad is het al meteen raak: de dwergvleermuis laat zich horen via de batdetector. Rond de vijver zien we een grotere vleermuis vliegen.

De watervleermuis maar ook de rosse vleermuis.

Juli

Laatste activiteit voor de zomervakantie. Op de planning stond een vlot bouwen, maar organisatorisch was dat niet haalbaar. Dat wordt doorgeschoven naar 2024.

Het wordt op zoek naar de boomkikker. Locatie: Gilzewouwerbeek.

Twee 'spitsmuizen' gaan mee op stap, om te ervaren hoe leuk het bij de Torenvalken is. Ze doen meteen enthousiast mee en zien meteen al vlinders en libellen vliegen die ze nader willen bekijken. Helaas neemt Nick afscheid.

Boomkikkers zijn kieskeurig in het kiezen van hun habitat. De Gilzewouwerbeek is één van de gebieden die geschikt is gemaakt voor de boomkikker, ze komen daar al veelvuldig voor. Met enthousiasme storten de Torenvalken zich (niet letterlijk) op de braamstruiken want daar zijn de boomkikkers te vinden. Een hele prestatie als ze gezien worden, want ze zijn bijzonder klein en gaan op in de braamstruiken.

Iedereen heeft na een uurtje zelf wel een boomkikker weten te spotten.

Tot slot werd er in de beek nog wat onderzoek gedaan voor het landelijk project: Vang de watermonsters, dat onderzoek doet naar de waterkwaliteit in de kleine wateren van ons land.

September

Het nieuwe seizoen is van start gegaan met een wandelroute vanaf restaurant de Smokkelaar. Kaylee en Valerie gaan mee! Het landschap is afwisselend, langs het Goudbergven waar schapen grazen, over smalle paadjes, via een bruggetje over een beek. Daarna wordt de landgrens gepasseerd. Vroeger werd er veel gesmokkeld, dat kan je lezen op de diverse panelen die langs de route staan. Met het oog op de tijd werd de route ingekort.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Oktober

Bezoek aan biologische varkensboer Bas in Rucphen, daarna door naar de zuivelboerderij Zuidgeest in Bergen op Zoom. Bij beiden een rondleiding door het bedrijf.

Boer Bas is een biologische varkensboer. Zijn modderpoel is een paar jaar geleden uitgeroepen tot de mooiste modderpoel van het jaar.

De varkens achterin het bedrijf kunnen naar believen naar de modderpoel scharrelen. Ze verblijven vrij in de stal waar ruimte genoeg is om een beschutte plek te zoeken, dat is hoe varkens graag liggen: tegen de wand en met het gezicht naar de ingang. Er is veel te zien en te horen, maar het leukste voor de Torenavalken was het bezoek aan de kraamkamer waar diverse biggetjes geboren waren, maar waar ze ook getuige konden zijn van de geboorte van twee biggetjes.

Bij zuivelboerderij Zuidgeest werd uitleg gegeven over de koeien in de stal, het maken van kaas, het proces van de rijping en tot slot werd er wat warmes te drinken geschonken en werd er kaas van eigen boerderij getrakteerd. Uitgedeeld door twee charmante assistentes. Er waren wat ouders mee, in verband met het vervoer naar de locaties, en t broertje en zusje van Valerie. Wie weet zijn dat de toekomstige Torenavalken.

November

Dit keer bieden de Torenavalken hulp bij het vergroenen van het schoolplein van basisschool St Jan in Oosteind. Lieuwe heeft de basis gemaakt voor een insectenhotel, dat zal worden geplaatst bij de plantenbakken langs de stoep.

Diverse ouders en kinderen kwamen helpen bij het planten van bollen. Eén van de leerkrachten had aan ouders gevraagd om bloembollen mee te nemen, daar was goed

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

gehoor aan gegeven. Van school kreeg iedereen te drinken en Lieuwe had een traktatie meegenomen. De IVN vlag stond vrolijk te wapperen bij het insectenhotel.

Helaas vertelde Lieuwe ons dat hij met ingang van 2024 stopt als begeleider, niet omdat het niet leuk is, in tegendeel, maar hij gaat verhuizen om bij zijn vriendin in Eindhoven te gaan wonen.

December

Eind activiteit van 2023: bezoek aan het reptielenhuis de Aarde in Breda.

Rondleiding met uitleg over de verschillende reptielen die daar te vinden zijn. De dieren worden goed verzorgd met altijd het welzijn van de dieren in gedachten.

Leguanen, krokodillen, schildpadden, een kameleon, reuze wandelende takken etc.

Er is één kameleon in het gebouw gehuisvest. Het is een fabel dat een kameleon van kleur veranderd door zijn omgeving. Er zijn twee factoren van invloed op het veranderen van kleur, namelijk temperatuur en emotie. Beide invloeden komen daar niet voor: de temperatuur is gelijkmatig en emotie komt alleen voor als er een vrouwtje in de buurt is. Hoogtepunt was wel het vasthouden van een slang. Er werd uitgelegd dat een wurgslang geen reden ziet om een mens te wurgen, ze wurgen alleen als ze de prooi kunnen eten. Er zijn twee hele lange pythons in het gebouw, zeker wel 3 tot 5 meter lang. Ze ruiken met hun tong, door een spleet in de deur snuiven ze de geur op van degene die daar staat.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Natuursignalen

Natuursignalen is het verenigingsblad van IVN Mark & Donge en geeft informatie over natuur gerelateerde onderwerpen zoals duurzaamheid, biodiversiteit, klimaatverandering, water en over onze vereniging, successen met betrekking tot behoud van natuur of het voorkomen van ingrijpende maatregelen.

Natuursignalen komt rond de seizoenswisseling uit en verschijnt vier keer per jaar. De oplage ligt rond de 390 stuks. Natuursignalen komt in papieren versie uit. Degenen die hebben aangegeven hem digitaal te willen lezen ontvangen hem in hun mailbox. Voorlopig blijft de papieren versie bestaan, er zijn nog steeds leden die liefst de papieren uitgave in hun handen willen voelen. Daarnaast dient het ook als visitekaartje van IVN Mark & Donge naar officiële instanties, niet onbelangrijk.

De laatste 4 tot 6 edities zijn te lezen en te downloaden via de website van IVN Mark & Donge. Bovendien kan men alle edities ook in de online omgeving van Ons IVN terugvinden.

In de loop der jaren heeft dit magazine diverse veranderingen ondergaan onder andere van vier naar acht naar twaalf pagina's en het verschijnen in kleur. De telling is altijd door blijven gaan en afgelopen jaar beleefden we de 50^e jaargang.

Tot op heden is het steeds gelukt om het blad gevuld te krijgen. Maar het was wel eens schipperen, niet met onvoldoende ruimte maar meer hoe krijgen we het blad gevuld.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Sinds een paar jaar krijgt elke editie een thema mee. Uitgaande van een thema krijgt het blad meer diepgang. Ook artikelen buiten het thema worden geplaatst. Zo wordt het een afwisselend geheel. Het zoeken naar steeds nieuwe thema's is wel een uitdaging voor de redactie. De redactie ontvangt nog steeds positieve reacties over inhoud en vormgeving.

De samenwerking met de fotowerkgroep verloopt plezierig. Voor elke editie worden er foto's ingestuurd. Van iedere fotograaf wordt geprobeerd tenminste één foto te plaatsen.

Planning voor 2024: doorgaan op de ingeslagen weg. Karst Rijvers heeft zich twee jaar geleden al gemeld om zich in te zetten om adverteerders binnen te halen, helaas is dat nog zonder resultaat gebleken. De redactie blijft zich inspannen om geld te genereren met als doel het omlaag brengen van de drukkosten. Onlangs heeft Ingrid Sprenkels zich gemeld via Mooi Werk Breda, voor het binnen halen van adverteerders. In januari volgt een kennismakingsgesprek, hopelijk met positief resultaat.

Begin van 2023 bestond de redactie uit Rob Frieswijk, Peter van Gils en Iris van der Vlerk. Rob was het langst zittende redactielid. Helaas bleek eind maart Rob ongeneeslijk en onbehandelbaar ziek te zijn. Iris heeft hem een week vóór zijn overlijden nog bezocht om een attentie te brengen. Met zijn overlijden verliest de redactie een bijzonder sympathieke en bekwame redacteur. In de zomer editie is ruim aandacht geschonken aan zijn overlijden.

Niet lang na het overlijden van Rob meldden zich twee nieuwe redactieleden: Bianca Van den Berg en Nicole Froeling. Beiden werden enthousiast verwelkomd in de redactie die op dat moment slechts uit Peter en Iris bestond. Peter houdt zich naast correctiewerk bezig met het beoordelen van de kwaliteit van de foto's. Iris maakt het blad op maar doet ook correctiewerk. Intussen zijn Bianca en Nicole al enigszins ingewerkt. Het jaar 2024 ligt voor ons met vier redactie leden.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Fotowerkgroep

We gaan elke eerste zaterdag van de maand in clubverband buiten fotograferen en hebben de derde woensdagavond van de maand onze bespreekavond. De maanden juni, juli en augustus vallen buiten onze vaste planning vanwege vakanties.

We bezoeken meestal een natuurgebied in de buurt voor het buiten fotograferen. Dit jaar waren dat onder meer de Jantjesplaat in de Biesbosch, Strijbeek, het Zwarte Goor, Mastbos, Liesbos, Hondsdonk, Surae en de Gilzerwouwerbeek.

En we plannen altijd wel een keer fotograferen aan zee. Ook dit jaar is dat weer Westkapelle geworden.

Ook buiten de geplande dagen gaan we wel eens met elkaar op stap. Zo zijn we in april met een aantal naar Texel geweest, een keer naar de Zevenhuizerplas (bij Rotterdam), en naar de Markerwadden.

Ook dit jaar hebben we weer met een vlot door de Biesbosch gevaren.

En 2 leden hebben bij Wolfslaar op de Zero Waste Camping gestaan als vertegenwoordigers van de fotoclub.

Voor onze bespreekavonden sturen de leden elke keer 5 foto's in die we bespreken. We proberen daarmee elkaar te helpen om tot mooiere resultaten te komen.

Van deze foto's worden er steeds 2 op de afdelings-website geplaatst.

De insteek van de fotoclub is de natuur op een bijzondere, leuke en aansprekende wijze vast te leggen. De creativiteit zoeken we in de compositie van de foto, kleurgebruik, bewuste bewegingsonscherpte, dubbelopnames etc. Daarbij houden we ons aan een vastgestelde gedragscode waarvan de kern "respect voor de natuur" behelst.

In oktober hebben we een lezing georganiseerd met de fotograaf Theo Bosboom als spreker. Een inspirerende avond waar we weer veel van hebben opgestoken.

In Gemeenschapscentrum de Wegwijzer in Breda hebben we een permanente foto expositie. De foto's worden normaal gesproken een keer per jaar gewisseld.

Het ledenaantal is in 2023 gestegen naar 19 gebleven, met 1 gestopt lid en 2 nieuwe leden. Leden van de fotoclub zijn natuurlijk ook lid van IVN. Naast het IVN lidmaatschap vragen wij de leden een bijdrage voor de fotoclub activiteiten van €30 per jaar.

Daar bekostigden we in 2023 het vlotvaren en de lezing uit.

Op de volgende pagina's een greep uit het werk van de leden van de fotoclub.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Foto: Irene Nicaise

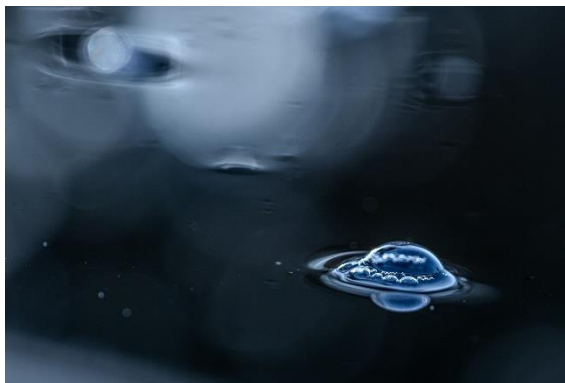

Foto: Erik de Wijk

Foto: Ewald Bakx

Foto: Richard Gladdines

Foto: Wilna Thomas

Foto: Ilona Muskens

Foto: Ad Huijben

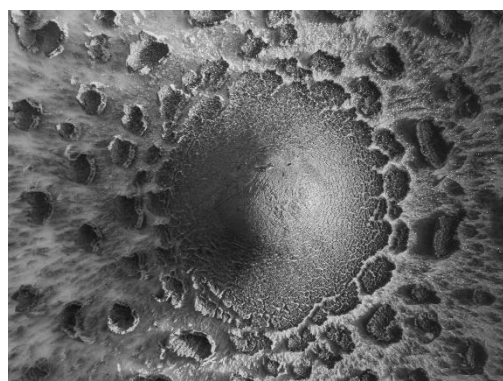

Foto: Bram van der Eerden

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Foto: Ronald Bloemen

Foto: Freek Kooij

Foto: Hans van de Roer

Foto: Hannie van de Roer

 Natuurmonumenten

Foto: Johan van Kuijk

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Foto: Katrin Heinicke

Foto: Dick Dekkers

Foto: Ad van Vugt

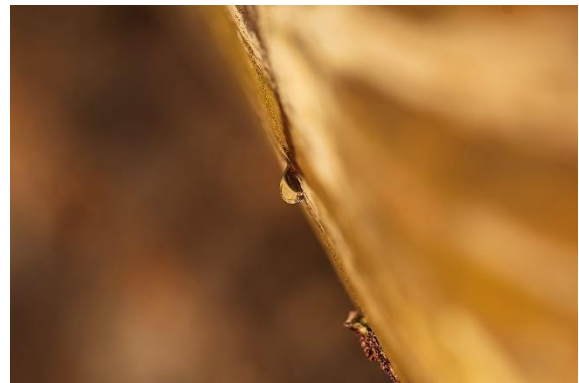

Foto: Diana van Bijnen

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Pluiscgroep

Pluisochtenden

Hier treffen natuurgidsen elkaar om hun kennis op peil te houden en voor de onderlinge contacten

Het afgelopen jaar zijn er weer veel gezellige en leerzame pluisoctenden geweest. In vergelijking met vorig jaar is de opkomst van het aantal pluizers constant gebleven: gemiddeld 9 per week, 40 per maand en 488 pluizers over het hele jaar. Het ledenaantal staat nu op 38. Een pluizer is helaas overleden maar er is ook een nieuw lid bijgekomen waardoor het aantal gelijk is gebleven.

De waarnemingen tijdens het pluizen waren zeer divers en sterk afhankelijk van het seizoen: van mossen tot paddenstoelen, van vogels tot vlinders, van struiken tot bomen en van voor- tot najaarsbloemen en planten.

De gewone pluisoctenden op de dinsdagmorgen hebben zoals de afgelopen jaren steeds plaatsgevonden in Boswachterij Dorst: de 1ste dinsdag aan de kant van Dorst, de 2de dinsdag vanuit Rijen en de 3de dinsdag bij Oosterhout. De opkomst was sterk afhankelijk van het weer. Bij regenachtig en koud weer waren dat soms maar 1 tot 3 pluizers en van 12 tot 14 bij mooi zonnig weer. Er is geen enkele pluisoctend afgezegd.

Excursies

Een keer is de locatie van een excursie verplaatst wegens wegafsluitingen door boomwerkzaamheden waardoor het gebied slecht bereikbaar was. De excursies hebben op diverse locaties in en om Breda plaatsgevonden op de 4de en/of 5de dinsdag van de maand. Op 20 november jl. is er een nieuwe excursielijst opgemaakt voor '24. Bij elke excursie is een pluizer/gids gekozen die de route bepaalt en evt. iets vertelt over het gebied.

Ook in dit nieuwe jaar hopen we weer op veel aanwezige pluizers om gewone of bijzondere ervaringen met elkaar te delen. Van de excursies aan het eind van de maand is meestal een verslag gemaakt en dat is naar alle leden van de pluiscgroep gestuurd. De pluizers die niet aanwezig waren blijven zo toch op de hoogte. De reacties hierop zijn positief.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Insectenwerkgroep

De insectenwerkgroep is een samenwerkingsverband tussen KNNV, IVN en BBC (Bredaas Bijenhouders Collectief). Dit verslag 2023 en de plannen 2024 zijn in overleg tot stand gekomen.

Bijen

Door het IVN zijn twee bijen/wespen-avonden gegeven op Wolfslaar op 27 maart en 13 april voor IVN-gidsen en een excursie op 29 april. Aantal deelnemers ca. 12.

Tevens is een excursie aangeboden vanuit Tilburg in de Loonse en Drunense duinen waarvan door onze cursisten geen gebruik is gemaakt .

Bijenreservaten: naar aanleiding van de ontwikkelingen bij De Roskam zouden Aat & Aad een plan voor bijen/wespenreservaten = kale grond te Breda e.o. in overleg met de gemeenten die het beheer voor haar rekening moeten nemen. Niet gebeurd vanwege hoge personele krapte bij de gemeente Breda. Het zelfde geldt voor een overleg over het bijenactieplan.

Daarnaast zouden beheerders van “wijkdeals” in Breda gevraagd worden naar de z.g. bijenhotels ook bijenoases en bijenburchten voor in de grond nestelende bijen aan te leggen. Het BBC heeft geld beschikbaar om de materiaalkosten te dekken. De werkzaamheden zullen door de vrijwilligers moeten worden uitgevoerd evenals het beheer erna. Met de Herenboeren in Lies is een deal gesloten. Verder is er een bijenburcht op begraafpark Zuylen gerealiseerd en in een particuliere modeltuin in Dorst / Breda.

Het werk aan het boek ‘Bijen in Breda’ stagneerde in 2023. Dit wordt 2024 weer opgepakt.

We hebben we via het BBC meegewerkt aan een onderzoek waarin stuifmeel dat door honingbijen in de omgeving is verzameld, is onderzocht op vervuilende stoffen. De bijen stonden op het terrein van Curio aan de

Frankenthalerstraat en bestreken een gebied met een middenlijn van 6 km. De uitslag wordt verwacht in 2024. Het onderzoeksbureau is BEEODiversety in opdracht van de gemeente Breda.

Inventarisaties

Vlindermonitoring:

Acht vlinderroutes worden geteld. De gemeente Breda heeft een aantal extra telroutes ingericht in overleg met de Vlinderstichting. Doel is het beheer van de gebieden te optimaliseren. De meeste van deze nieuwe routes worden geteld voor Raymond van Bremen (gem. Breda). In Ulvenhout wordt één van de routes geteld door een nieuw lid.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Normaliter is er in het voorjaar een gemeenschappelijk avond om de ervaringen uit te wisselen en afspraken te maken voor het nieuwe jaar. Deze avond heeft in 2023 niet plaatsgevonden. Gaat weer gebeuren in 2024. Door Aad van Diemen zal op die avond een korte (30 minuten) cursus hommelterkenning worden gegeven.

Nachtvliindermonitoring:

De werkgroep Nachtvinders van de KNNV inventariseert elke laatste maandagavond van de maand. Coördinatie door Jacques Rovers en Eric-Jan Beenackers. In 2023 in boswachterij Dorst aan de kant van Rijen. Dat gebeurt met een verlicht wit laken en enkele nachtvlindervallen. De waarnemingen worden genoteerd op waarneming.nl en doorgegeven aan de vlinderstichting.

IVN-tuin Oranjepolder doet mee met het meetnet Nachtvinders van de Vlinderstichting.

Libellenmonitoring:

Na de libellencursus in 2022 zijn binnen de gemeente Breda inventarisatieroutes uitgezet in overleg met de Vlinderstichting. De inventarisatie van twee van deze routes wordt gedaan door deelnemers van de cursus. Op de overige routes wordt geteld door Raymond van Bremen (gem. Breda).

Er is op 19 augustus een 'terugkomdag' georganiseerd door Jeroen Stoutjesdijk en Raymond van Bremen voor deelnemers aan de libellencursus van 2022 in het leslokaal Wolfslaar en de Natuurtuin. De inventarisaties zijn gedaan in de natuurtuin.

Cor Borghouts inventariseert libellen in het natuurgebied De Berk bij de Zwartebergse Molen, Etten-Leur.

Bijenmonitoring: geen

Wespenmonitoring: geen

Monitoring Nieuwe Mark:

Begin 2023 is integraal eindverslag uitgebracht over de insecteninventarisaties in 2022 en 2023 in het kader van de Nieuwe Mark. Het betrof bijen, wespen, libellen en vlinders in vijf terreinen.

Insecten overig

In het IVN-blad Natuursignalen verschijnt elke keer een artikel over insecten.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Van de Website Stadsplanten.nl. is aan de auteurs gevraagd bij de behandeling van een plant ook aandacht te geven aan bijbehorende insecten. Dat wordt gedaan.

Lopend vanaf oktober 2022 tot in 2023 is er 8x een insecten-item op Nature Today geweest. Dit in het kader van het Stoepplantjes-project. Ook hier dus de verbinding planten-insecten. Dit project is beëindigd, maar wordt door anderen voortgezet.

Er zijn drie insectenwandelingen gehouden: 21-5 Broskens: 20 deelnemers, 1 juni Heusdenhout 15 deelnemers, 5 augustus Strijbeekse Heide: 12 deelnemers
KNNV: dit jaar is er een nachtvlindernacht in de IVN-tuin Oranjepolder te Oosterhout geweest. De opkomst was groot met veel kinderen. Het was in combinatie met een presentatie over nachtvlinders.

Plannen 2024

Bijen

Door het IVN wordt 6 februari een wespenlezing gehouden op Wolfslaar voor gidsen en aspirant gidsen. Andere deelnemers zijn mogelijk, indien plaats over.

Er zijn drie insecten-publiekswandelingen gepland: Strijbeekse Heide , Gilzewouwerbeek, Surae. In augustus staat de loepjeswandeling gepland in Heusdenhout, kunnen we de insecten zeker in meenemen.

Vlinders en libellen

Telroutes: dezelfde vlinderroutes en libellenroutes zullen worden geïnventariseerd en zo mogelijk uitgebreid met nieuwe routes als we daar belangstellenden voor kunnen vinden. Waarschijnlijk gaan er op de Vliegbasis Gilze-Rijen libellen worden geteld.

Voor uitwisseling van ervaringen en het maken van afspraken worden in de winter van 2024 de tellers van de vlinders en libellen bijeenroepen. Er wordt dan een korte opfriscursus gegeven over herkennen van de meest voorkomende hommels. Op de meeste vlinderroutes worden ook hommels geteld.

Nachtvlinders: Ook in 2024 worden op elke laatste maandagavond van het jaar nachtvlinderavonden georganiseerd door de werkgroep nachtvlinders van de KNNV. Het telgebied wordt nog vastgesteld.

Cursus vlinders: De KNNV organiseert voor het voorjaar / zomer van 2023 een vlindercursus bestaande uit twee of drie cursusdagen.

Nachtvlindernacht Oranje Polder tijdens de landelijke Nachtvlindernacht.

Insecten algemeen

Samenwerking gemeente Breda:

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Inventarisaties: de monitoring van insecten voor de Nieuwe Mark zal in 2024 weer beperkt worden opgepakt.

Cursusaanbod: er zou een meerjarige carroussel gemaakt kunnen worden van korte insectencursussen: eerst basis en dan groepen: bijen, wespen, vlinders, wantsen, sprinkhanen, kevers, vliegen, muggen, zweefvliegen, enz. Actie: KNNV

Het doel is in het voorjaar van 2024 een lezing zweefvliegen te houden in de Wegwijzer. Actie IVN.

In februari start een cursus van vier avonden en een tuinwandeling "Laat je tuin zoemen". Deze cursus wordt gegeven door het BBC samen met Stadsvergroener Iris onder auspiciën van "Breda Stad in een park".

Een cursus/workshop mieren wordt door de KNNV overwogen.

Oranjepolder: mogelijk organiseren biodiversiteit dag of insectendag Oranjepolder voor publiek met informatieposten.

Een Insecten-Doe-Middag in de Oranjepolder voor de Gidsen en NGO's als zijnde bijscholing.

In 2024 zal veel aandacht besteed worden aan het reguleren van de populatie Aziatische hoornaars. Concreet volgen er informatiebijeenkomsten en zullen vrijwilligers worden gevraagd te participeren.

Aandacht op onze media voor:

- Nationale bijentelling 2024
- Nachtvlindernacht 2024
- Nationale tuinvlindertelling 2024

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Werkgroep BromN

Daar de samenwerking in Natuurplein de Baronie meer energie kostte dan dat het resultaat opleverde, heeft IVN Mark & Donge haar lidmaatschap van Natuurplein de Baronie opgezegd.

Ongeveer gelijktijdig besloot de werkgroep Leefomgeving (waar de vroegere IVN Mark & Donge Brom-werkgroep in was opgegaan) ook uit het Natuurplein te stappen.

En zelfstandig door te gaan als Adviesgroep BromN.

BromN staat voor “Bomen ruimtelijke ordening milieu én Natuur”.

De Adviesgroep bestaat uit betrokken vrijwilligers uit meerdere verenigingen.

De adviezen worden vooral uitgebracht aan natuur- en milieuverenigingen Markkant, De Groene Koepel, IVN Mark & Donge en andere betrokken organisaties.

In overleg met het Algemeen bestuur van IVN Mark & Donge is eind oktober besloten de nieuwe IVN Mark & Donge werkgroep BromN in te stellen. Deze werkgroep ondersteunt de Adviesgroep.

Alle voorstellen met formele aspecten worden door de BromN werkgroep eerst aan het Algemeen bestuur van IVN Mark & Donge voorgelegd.

Hoewel pas kort functionerend, zijn diverse activiteiten al op deze wijze gezamenlijk en mede door IVN Mark & Donge gerealiseerd. Zowel bij gemeentelijke en provinciale overheden als bij het Waterschap.

Enkele voorbeelden zijn:

- het afkeuren van bestemmingsplan Posthoren (begin Oosterhoutseweg) voor twee grote XXL distributiecentra door de rechter,
- de inzet voor het Ulvenhoutse bos en landgoed 't Hout (i.p.v. bedrijventerrein Rithmeesterpark-II),
- handhaving in De Rith,
- inspreken bij Waterschap voor meer natuur in het ontwerp Markdal-zuid en
- voorkomen storten van vervuild slib in Put van Caron, beiden met resultaat.

Recent is de inzet om de illegale graaf- en grondverzet activiteiten van een particulier bij Ulvenhout in nieuwe natuur van het Markdal door handhaving te herstellen.

Voor meer informatie, zie ook wintereditie 2023 Natuursignalen, blz. 6.

Vanuit de Gidsencursus volgen drie ‘gidsen in opleiding’ hun stage bij de adviesgroep BromN, waarvan twee zich inmiddels definitief aangesloten hebben.

De BromN werkgroep kent de volgende leden:

Joop van Riet (coördinator), René Spiegels, Sietzke Schokkers, Larissa van der Meer. René Vossen (stagiair) en Aad van Diemen voor Markdal en De Rith.).

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Werkgroepenoverleg en Algemene Ledenvergadering

Werkgroepenoverleg

Het werkgroepenoverleg (WGO) heeft in 2023 driemaal plaats gevonden. Aanvankelijk stonden er vier WGO bijeenkomsten gepland, maar gebaseerd op behoefte en opkomst, zijn het er drie geworden.

De stand van zaken in de werkgroepen werd besproken. Ideeën en toekomstplannen uitgewisseld en daar waar behoefte aan was, kwam samenwerking tot stand.

Ook dit jaar bleek deze opzet van het WGO een prettige formule en wordt die in 2024 voortgezet.

Werkgroepcoördinatoren, soms ook afgevaardigde werkgroepleden, gastsprekers en bestuursleden bespraken de volgende zaken.

Eerste werkgroepenoverleg maart 2023

Het eerste WGO van 2023 moest ad hoc, wegens een sleutel probleem, van locatie Wolfslaar naar Bavel verplaatst worden.

Peter van der Ark stelde zich als nieuw bestuurslid voor en gaat de komende maanden de vereniging verkennen en mogelijk in november als voorzitter aantreden.

Helaas, kon door tijdgebrek, de “sociale-media” presentatie van Ilona Muskens niet doorgaan. Voor digitale vragen kunnen werkgroepen wel altijd bij Ilona terecht.

Er werd “kruisbestuiving” gemeld, door de Wandelingen werkgroep, die samenwerking heeft gezocht met de Vogelwerkgroep.

De Gidsenopleiding meldde de start van de nieuwe cursus in april, met maar liefst al 28 inschrijvingen.

Tweede werkgroepenoverleg juni 2023

Naast onderlinge uitwisseling was er een presentatie door Alies Westerveen, die voor IVN-Brabant op projectbasis werkt. Op verzoek van het bestuur kwam Alies vertellen wat IVN Brabant voor onze afdeling kan betekenen.

Middels een aantal sheets werd aangegeven welke projecten / activiteiten er actueel waren, of op stapel stonden. Er wordt middels Nieuwsbrieven van IVN Brabant gecommuniceerd.

Ons secretariaat stuurt informatie door naar werkgroepen, voor wie het van toepassing is.

Werkgroepen die interesse hebben in een bepaalde activiteit kunnen dan contact opnemen met José de Jonge, zij is direct aanspreekpunt bij IVN Brabant voor IVN Mark & Donge.

Alle cursussen draaien uitstekend. De Gidsenopleiding telt nu maar liefst 33 deelnemers, de Voorjaarscursus is klaar en voor de Najaarscursus in Bavel zijn al weer voldoende aanmeldingen.

Ook in Oosterhout zal weer een Najaarscursus worden opgestart. De Vogelcursus voor het nieuwe seizoen is opnieuw volgeboekt.

Derde werkgroepenoverleg november 2023

Aan de werkgroepen werd de concept begroting 2024 voorgelegd, Een nieuwe post “teambuilding” werd toegevoegd. Alle werkgroepen willen en kunnen zo een “activiteit” als blijk van waardering voor hun leden, organiseren en in hun begroting opnemen.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Er vond een inventarisatie plaats van huur- en consumptieprijzen. Dit is voor alle werkgroepen een flinke post op hun begroting en daar wordt, in het kader van bezuinigen, kritisch naar gekeken.

In de Natuurtuin Oranjepolder worden door de gemeente Oosterhout zonnepanelen gefinancierd, die bij de Volkstuintjes, de Voedseltuin en de Natuurtuin op aanwezige containers worden geplaatst.

NGO-cursisten hebben een stageplek gevonden bij diverse werkgroepen.

De Werkgroep Leefomgeving, voorheen onderdeel van Natuurplein, gaat nu onder de vlag van IVN-Mark & Donge, onder de naam BROMN, als een nieuwe werkgroep functioneren.

Bestuursactiviteiten 2023

Het bestuur werd dit jaar uitgebreid, in maart, met Peter van der Ark als bestuurslid. Na een verkenning van enkele maanden heeft hij in november het stokje overgenomen van de interim voorzitter Gerard Sand.

De penningmeester Peter Boudewijns trok zijn conclusie, na een phishing incident, zag het als een persoonlijke fout en stapte op. Marjon van Seeters nam weer tijdelijk het penningmeesterschap waar, totdat een nieuwe penningmeester zou zijn gevonden.

Deze werd gevonden, Ben Zielschot stelde zich in de ALV van 22 november voor en zal per 1 januari 2024 definitief aantreden.

Het bestuur, m.n. Peter van der Ark heeft, naar aanleiding van het phishing incident, diverse acties ondernomen om het geld terug te halen, helaas zonder resultaat.

Een laatste poging, een bezwaarschrift gemaakt tegen het seponeren van de phishing door het OM, staat nog open. Begin januari 2024 wordt dit nog opgepakt.

Van twee bestuursleden, Iris van der Vlerk en Ronald Bloemen, hebben we afscheid moeten nemen, omdat hun maximale zittingstermijn van acht jaar erop zat.

Beiden blijven achter de schermen actief. Zo zal Iris coördinator van de Torenavalken blijven en de Natuursignalen redactie voortzetten. Ronald blijft de webbeheerder, verzorgt de ledenadministratie en blijft actief in de Fotowerkgroep.

Middels de BROMN groep in Breda en de Groene Tafel in Oosterhout, waar ook IVN M&D deel van uit maakt, probeerden we, door voorspraak, of als nodig was met bezwaarschriften, het Groenbeleid in onze regio te monitoren.

We hebben deelgenomen aan het Regionaal en Landelijk overleg.

Algemene Ledenvergadering

ALV april 2023

In de april werd de eerste ALV van 2023 gehouden.

De jaarrekening werd aan de leden gepresenteerd en de kascontrole commissie deed verslag.

Er werd geconstateerd dat er een mooie reserve is, maar die is ook nodig met het oog op vervanging van materialen, bij calamiteiten (b.v. brand en inbraak), in geval van een mogelijke terugloop van ledenaantal en dergelijke.

Ook werd voorgesteld een nieuwe post voor “teambuilding” op te nemen.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

De ALV wordt geadviseerd om in te stemmen met de jaarcijfers van 2022 en het bestuur te déchargeren voor het gevoerde financiële beleid.

Het Jaarverslag van 2022 is aan alle leden toegestuurd. Ook deze keer is het weer een prachtig boekwerk geworden.

Gezien het beperkt aantal deelnemers, werd geopperd om voor een volgende ALV b.v. met een lezing of presentatie, een grotere opkomst te realiseren.

ALV november 2023

De tweede ALV van 2023 werd in november gehouden.

De begroting van 2024 werd gepresenteerd en na toelichting van interim penningmeester Marjon van Seeters, door de aanwezige leden goedgekeurd.

De nieuwe penningmeester, Ben Zielschot stelde zich voor. Tot eind december werd hij ingewerkt door Marjon en samen zullen ze de jaarrekening van 2023 opstellen. Op 1 januari zal Ben dan definitief het penningmeesterschap op zich nemen.

Vervolgens werd Peter van der Ark als kandidaat voorzitter voorgedragen. Unaniem werd hij door de leden gekozen. Na een kort voorstel rondje nam hij de voorzittershamer van interim-voorzitter, Gerard Sand over.

Gerard nam nog wel de huldiging van maar liefst 11 jubilarissen voor zijn rekening. Hij had de nodige informatie over de jubilarissen ingewonnen, waardoor iedereen heel persoonlijk in het IVN zonnetje werd gezet. Allemaal hadden zij zich al 25 jaar lang voor IVN M&D, zeer actief ingezet.

Dé speld, een boek en een bloemattentie, meer dan verdiend, werden overhandigd.

Daarna hield de nieuwe voorzitter zijn “maiden speech” en nam, met warme woorden, afscheid van twee bestuursleden, Iris van der Vlerk en Ronald Bloemen. Een prachtig persoonlijk gedicht, van onze eigen IVN M&D dichter!, werd voorgedragen en ingelijst, samen met een bloemattentie, overhandigd.

Vanzelfsprekend werden ook Marjon van Seeters en Gerard Sand voor al hun interim activiteiten bedankt.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Website, Ons IVN en Social media

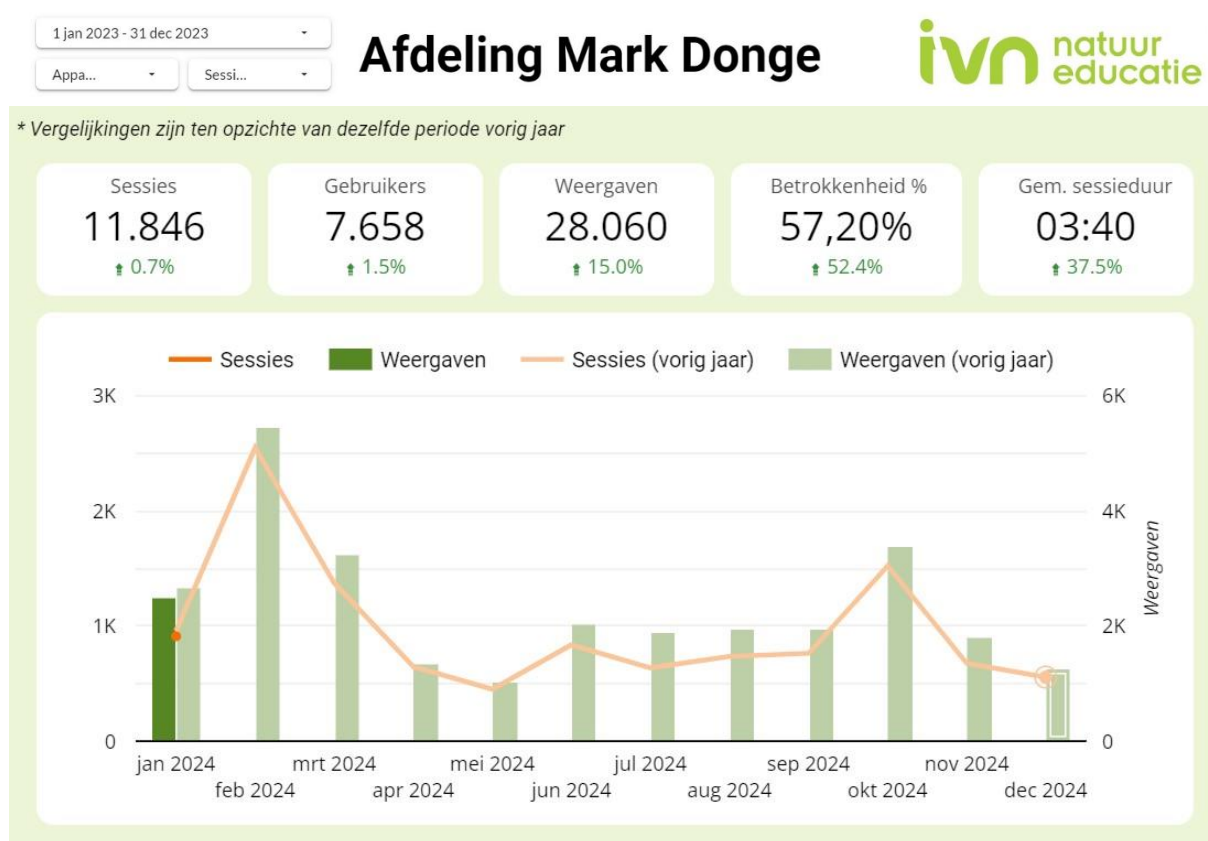
Website

Begin 2023 is de nieuwe website in gebruik genomen.

We maken gebruik van de landelijke IVN website, en deze is 2022 compleet opnieuw gebouwd. We maken nu gebruik van Wordpress, een veel gebruikte editor voor websites. Gebruik maken van de landelijke website heeft voordelen. We hoeven 'alleen maar' content beheer te doen, en hebben geen bemoeienis met technische zaken op de achtergrond. Nadeel is dat je gebonden bent aan het vastgestelde format, maar aan de andere kant hoort dat er natuurlijk wel bij als je onderdeel bent van een grotere organisatie.

Ook zijn we hiermee gebonden aan de statistieken betreffende het gebruik van de website. Deze krijgen we via IVN landelijk 'voorgeschooteld'.

In onderstaande grafiek en tabellen een indruk van het gebruik van onze afdelingswebsite.

Dit is wat ik bedoel met 'voorgeschooteld' krijgen. De gekozen periode is 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 (zie header van de grafiek). Maar in de tijdbalk staan de maanden van 2024. Hoe moet ik dit dan lezen? Nou, de donker groene staaf is januari 2024, de licht groene staven zijn de overeenkomstige maanden in 2023.

Iets vergelijkbaars gebeurt er bij de sessies. Het donker gekleurde puntje geeft de waarde van januari 2024, de lichter gekleurde lijn geeft de waardes van de maanden in 2023.

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Wat ik zelf ook niet begrijp zijn de blokjes boven de grafiek, bijvoorbeeld 'Sessies' met een aantal van 11.846, Daar staat een 'pijlje naar boven' onder met een waarde 0,7%. Dit suggereert een stijging van 0,7% t.o.v. 2022. Maar die waardes zijn niet bekend, de nieuwe website bestond in 2022 nog niet.

We proberen hierover via de landelijke websupport bij de digital afdeling van IVN landelijk die zich hiermee bezig houdt, te bewerkstelligen dat dit wordt aangepakt zodat we volgend jaar een beter beeld kunnen schetsen.

Voor dit verslag zullen we het hiermee moeten doen.

Dan nog de cijfers die een indruk geven van de meest bezochte pagina's op onze website.

Welke pagina's zijn bekeken?				⋮
Paginapad	Weergaven	Gebeurtenissen	Gem. sessieduur	
/afdeling/mark-donge/	4.184	12.311	00:01:57	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/	3.442	8.353	00:01:05	
/afdeling/mark-donge/cursussen-over-de-natuur/ivn-natuurguidsenopleiding/	1.342	3.558	00:02:11	
/afdeling/mark-donge/cursussen-over-de-natuur/	972	2.415	00:00:48	
/afdeling/mark-donge/wat-bieden-we-nog-meer/	832	1.888	00:00:42	
/afdeling/mark-donge/cursussen-over-de-natuur/vogelcursus/	647	1.615	00:01:52	
/afdeling/mark-donge/over-ons/	646	1.461	00:00:54	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/2023-10-28-nacht-van-de-nacht-wolfslaar/	517	1.698	00:03:09	
Totaal	28.060	73.478	00:03:40	
				1 - 100 / 241 < >

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Welke pagina's zijn bekeken?				
Paginapad	Weergaven	Gebeurtenissen	Gem. sessieduur	
/afdeling/mark-donge/werkgroepen/natuurtuin-oranjepolder/	498	1.551	00:02:00	
/afdeling/mark-donge/werkgroepen/vogelwerkgroep/	477	1.348	00:01:34	
/afdeling/mark-donge/nieuws/zoek-je-een-leuke-natuurwandeling/	487	1.072	00:00:21	
/afdeling/mark-donge/natuurwandelingen/	454	1.268	00:05:06	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-op-de-galderse-heide-12-02-2023/	363	1.015	00:01:51	
/afdeling/mark-donge/zoeken/	395	858	00:00:42	
/afdeling/mark-donge/cursussen-over-de-natuur/blik-op-natuur/	313	805	00:01:12	
/afdeling/mark-donge/afdelingsblad-natuursignalen-2/	300	861	00:01:49	
Totaal	28.060	73.478	00:03:40	
				1 - 100 / 241 < >

Welke pagina's zijn bekeken?				
Paginapad	Weergaven	Gebeurtenissen	Gem. sessieduur	
/afdeling/mark-donge/afdelingsblad-natuursignalen-2/	300	861	00:01:49	
/afdeling/mark-donge/natuurtuin-oranjepolder-activiteiten/	283	674	00:02:14	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/familiewandeling-dorst-paddenstoelen/	309	908	00:02:00	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-op-landgoed-oosterheide-12-3-2023/	321	805	00:01:57	
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/2023-10-28-nacht-van-de-nacht/	298	1.031	00:06:52	
/afdeling/mark-donge/cursussen-over-de-natuur/blik-op-natuur-najaar/	243	630	00:01:58	
/afdeling/mark-donge/werkgroepen/	323	742	00:00:36	
/afdeling/mark-donge/over-mark-donge/contactgegevens/	236	536	00:01:17	
Totaal	28.060	73.478	00:03:40	
				1 - 100 / 241 < >

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Welke pagina's zijn bekeken?			
Paginapad	Weergaven	Gebeurtenissen	Gem. sessieduur
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-goudberg-26-02-2023/	284	713	00:01:52
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-haagse-beemden/	210	666	00:01:27
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-tuin-toon-thielen-zaterdag-17-06-2023/	233	823	00:02:09
/afdeling/mark-donge/spitsmuizen-jeugdgroep/	239	631	00:01:26
/afdeling/mark-donge/activiteiten	283	758	00:00:41
/afdeling/mark-donge/werkgroepen/vogelwerkgroep/vogelexcursies/	197	529	00:02:39
/afdeling/mark-donge/activiteiten/liesbos	197	464	00:01:17
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurtuin-landgoederenwandeling-hondsdonk-26-03-2023/	175	384	00:01:02
Totaal	28.060	73.478	00:03:40
1 - 100 / 241 < >			

Welke pagina's zijn bekeken?			
Paginapad	Weergaven	Gebeurtenissen	Gem. sessieduur
/afdeling/mark-donge/nieuws/presentatie-theo-bosboom/	203	496	00:01:46
/afdeling/mark-donge/natuurfotografie/	191	521	00:01:50
/afdeling/mark-donge/natuurwandelingen/geplande-natuurwandelingen/	166	399	00:01:40
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/2023-11-05-natuurwandeling-rondje-puntven/	170	421	00:01:32
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/wandeling-gilzewouwerbeek-03-09-2023/	163	472	00:01:50
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/natuurwandeling-aa-of-weerij/	148	436	00:02:28
/afdeling/mark-donge/natuuractiviteiten/landgoederenwandeling-hondsdonk-en-valkenberg-26-03-2023/	150	364	00:01:38
Totaal	28.060	73.478	00:03:40
1 - 100 / 241 < >			

OnsIVN

OnsIVN is het intranet van IVN. Het is een platform waar IVN-ers zaken en wetenswaardigheden kunnen uitwisselen.

Onze afdeling maakt daar ook gebruik van. De werkgroepen en het bestuur hebben daar een eigen groep. Een groep kan open zijn, wat betekent dat alle IVN-ers die in OnsIVN kunnen in die groepen kunnen meekijken. En er zijn besloten groepen, waarvoor je voor toegang

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

geautoriseerd moet zijn. In deze groepen kunnen dus de meer persoonlijke gegevens als adreslijsten worden opgeslagen.

OnsIVN is niet altijd even goed te doorgronden voor wat betreft het gebruik, maar toch zien we een stelselmatige toename in dat gebruik.

Social media

Onze afdeling is actief op Facebook en Instagram. We plaatsen daar alleen items die direct betrekking hebben op onze activiteiten, zoals aankondigingen voor de wandelingen, excursies en cursussen. En blikken daarop terug met de ingestuurde foto's.

=====

IVN Mark & Donge Jaarverslag 2023

Ledenadministratie en contributie

Het jaar 2023 zijn we gestart met 442 leden, 37 huisgenootleden en 38 jeugdleden.
Op 1 januari 2024 staat de stand op 471 leden, 35 huisgenootleden en 32 jeugdleden.
We zijn dit verslagjaar dus met 21 leden gegroeid van 517 naar 538 leden.

De contributie is in 2023 omhoog gegaan. Leden betalen nu €25 contributie. Was €24. Van deze contributie is de helft voor IVN landelijk en de rest is voor onze afdeling.
Als leden meer dan €25 contributie betalen gaat het meerdere volledig naar de afdeling.
Huisgenootleden betalen €12,50 contributie waarvan €2 naar landelijk gaat.
De contributie van de jeugdleden bedraagt €25. Deze contributie komt volledig ten goede aan de afdeling. Bij jeugdleden kan een gereduceerde contributie van €12,50 voorkomen als andere gezinsleden ook lid zijn.

=====

Beleef de natuur

